

دانشگاه آزاد اسلامی

واحد علوم و تحقیقات

رساله ی دکتری زبان و ابیات فارسی (Ph. D)

موضوع

شیوه های توصیف در شعر معاصر ایران

استاد راهنما

دکتر ناصرالدین شاه حسینی

استادان مشاور

۲- دکتر اسماعیل حاکمی

۱- دکتر جلیل تجلیل

۴- دکتر علی شیخ الاسلامی

۳- دکتر مظاهر مصفا

نگارش

محمد تقی گودرزی

سال تحصیلی ۱۳۷۷-۱۳۷۶

ب

PIR 28/00441

چکیده

هر شاعر ، برای به پرواز در آوردن مرغ خیال خود، ناگزیر از توصیف عناصر طبیعت است که از سه راه ، صورت می گیرد:

۱- نگارگری طبیعت ، که به خلق تابلوهایی خیال انگیز ، می انجامد :

شهریار: شاخه ها چون بچگانند که سر

از سروکول هم آرند بدر^(۱)

۲- جانمندانگاری ، که به حرکت درآوردن و سخن گفتن عناصر طبیعت را در پی دارد:

همایی: گل اگر بشنود از آن لب خندان سخنی

لب کند غنچه و صد بوسه زند بر دهن^(۲)

۳- وحدت شاعر با طبیعت، که به "خود طبیعت بینی" یا محو شاعر در طبیعت ، می گراید:

سپهری: بوی هجرت می آید

بالش من پرآواز پرچنجه هاست^(۳)

در این رساله ، عمده ترین و پر تپش ترین توصیفات را از دیدگاه شاعران آورده و طبقه بندی کرده ام که می تواند در شناساندن سیر تحول و تطور تصویرگری در پهنه شعر امروز راهگشا باشد.

۱- شهریار ، محمد حسین : دیوان ، ص ۵۸۵.

۲- منایی ، جلال الدین : دیوان ، ص ۷۱.

۳- حنوقی ، محمد : شعر نواز آغاز تا امروز ، ص ۲۶۰.